

Behandling av personuppgifter inom Försvarmaktens och Försvarets radioanstalts underrättelseverksamhet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2006/07:46 Personuppgiftsbehandling hos Försvarmakten och Försvarets radioanstalt. Utskottet behandlar också sju motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen.

Förslagen till nya lagar om personuppgiftsbehandling innebär att de bestämmelser som är nödvändiga från integritetsskyddssynpunkt regleras i lag, däribland för vilka ändamål personuppgifter får behandlas inom de aktuella verksamheterna och de övriga begränsningar som ska gälla för behandlingen. Förslagen innebär samtidigt att regleringen av personuppgiftsbehandlingen anpassas till den tekniska utvecklingen.

Lagförslagen är heltäckande och innehåller således alla de bestämmelser som ska vara tillämpliga för Försvarmaktens och Försvarets radioanstalts behandling av personuppgifter inom ramen för de aktuella verksamheterna. Förslagen innehåller flera bestämmelser som är likalydande med motsvarande bestämmelser i personuppgiftslagen.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

Utskottet konstaterar att regeringens förslag grundar sig på ett omfattande utredningsarbete. Utskottet delar helt regeringens uppfattning att en lagreglering ger ett starkare skydd för den enskildes integritet och att således de grundläggande principerna för behandlingen ska slås fast i lag. Utskottet tillstyrker också att de delar av personuppgiftslagen (1998:204) som är tillämpliga inarbetas i den nya lagen. På så sätt undviks att bestämmelser finns i olika lagar och lagregleringen blir därmed enklare att överblicka. Utskottet anser att regeringens förslag är väl underbyggda och tillstyrker därmed de lagförslag som regeringen lämnat.

I betänkandet finns två reservationer från Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	6
Propositionen	6
Utgångspunkter	6
Bestämmelser om behandling av personuppgifter	7
Utlämnande av uppgifter	11
Enskildas rättigheter	12
Säkerheten vid behandling	13
Personuppgiftsombud m.m.	14
Tillsyn m.m.	14
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	15
Motionsyrkanden	16
Utskottets ställningstagande	18
Reservationer	22
1. Propositionens lagförslag, punkt 1 (v, mp)	22
2. Preskriptionstiden, punkt 2 (v)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	25
Propositionen	25
Följdmotion	25
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Propositionens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst, och
2. lag om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:46 i denna del och avslår motion

2006/07:Fö1 av Gunilla Wahlén m.fl. (v) yrkandena 1–4, 6 och 7.

Reservation 1 (v, mp)

2. Preskriptionstiden

Riksdagen bifaller proposition 2006/07:46 i denna del och avslår motion

2006/07:Fö1 av Gunilla Wahlén m.fl. (v) yrkande 5.

Reservation 2 (v)

Stockholm den 27 mars 2007

På försvarsutskottets vägnar

Ulrica Messing

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrica Messing (s), Rolf Gunnarsson (m), Karin Enström (m), Peter Jonsson (s), Nils Oskar Nilsson (m), Staffan Danielsson (c), Michael Hagberg (s), Allan Widman (fp), Mats Berglind (s), Isabella Jernbeck (m), Åsa Lindestam (s), Else-Marie Lindgren (kd), Gunilla Wahlén (v), Peter Rådberg (mp), Patrik Forslund (m), Inger Jarl Beck (s) och Nina Larsson (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande proposition 2006/07:46 Personuppgiftsbehandling hos Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Utskottet behandlar också sju motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionsyrkandena redovisas i bilaga 1.

Utskottet har som ett led i sin beredning fått information av tjänstemän från Försvarsdepartementet.

Bakgrund

Regeringen beslutade i mars 2002 om en utredning (Underrättelsedatautredningen) med uppgift att göra en översyn av regleringen av behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och den militära säkerhetstjänsten samt i Försvarets radioanstalts underrättelseverksamhet. Utredningen överlämnade i mars 2003 betänkandet Försvarets underrättelseverksamhet och säkerhetstjänst – Integritet–effektivitet (SOU 2003:34).

Därefter har Försvarsdepartementet utarbetat promemorian Personuppgiftsbehandling hos Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt (Ds 2005:50).

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till en ny lag om behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt en ny lag om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet. Förslagen till nya lagar om personuppgiftsbehandling innebär att de bestämmelser som är nödvändiga från integritetsskyddssynpunkt regleras i lag, däribland för vilka ändamål personuppgifter får behandlas inom de aktuella verksamheterna och de övriga begränsningar som ska gälla för behandlingen. I dag finns motsvarande bestämmelser om personuppgiftsbehandling i förordning. Förslagen innebär samtidigt att regleringen av personuppgiftsbehandlingen anpassas till den tekniska utvecklingen.

Lagförslagen är heltäckande och innehåller således alla de bestämmelser som ska vara tillämpliga för Försvarsmaktens och Försvarets radioanstalts behandling av personuppgifter inom ramen för de aktuella verksamheterna.

Det innebär att personuppgiftslagen (1998:204) inte ska tillämpas. De föreslagna lagarna bygger dock i hög grad på personuppgiftslagens systematik och materiella innehåll.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

Utskottets överväganden

Utskottets överväganden och förslag i korthet

Utskottet konstaterar att regeringens förslag grundar sig på ett omfattande utredningsarbete. Utskottet delar helt regeringens uppfattning att en lagreglering ger ett starkare skydd för den enskildes integritet och att således de grundläggande principerna för behandlingen ska slås fast i lag. Utskottet tillstyrker också att de delar av personuppgiftslagen (1998:204) som är tillämpliga inarbetas i den nya lagen. På så sätt undviks att bestämmelser finns i olika lagar, och lagregleringen blir därmed enklare att överblicka. Utskottet anser att regeringens förslag är väl underbyggda och tillstyrker därmed de lagförslag som regeringen föreslår.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till lag om behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt lag om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet.

Vidare föreslår utskottet att motion 2006/07:Fö1 av Gunilla Wahlén m.fl. (v) yrkandena 1–7 avslås.

Jämför reservation 1 (v, mp) och 2 (v).

Propositionen

Utgångspunkter

Särskilda författningsregler

Regeringen föreslår att behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet ska författningsregleras särskilt.

De grundläggande principerna för behandling av personuppgifter ska regleras i lag. Kompletterande bestämmelser ska meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen anser att någon lagreglering av personuppgiftsbehandlingen hos de övriga myndigheter som bedriver försvarsunderrättelseverksamhet inte behövs.

Lagarnas förhållande till personuppgiftslagen

Regeringen föreslår att lagarna ska vara heltäckande och således innehålla alla de bestämmelser som ska vara tillämpliga för behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet. Lagarna ska följaktligen återge de bestämmelser i personuppgiftslagen (1998:204) som ska tillämpas. En bestämmelse om förhållandet till personuppgiftslagen ska finnas i lagarna.

Lagarnas allmänna tillämpningsområde

Regeringen föreslår att de nya lagarna ska gälla vid behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst respektive i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet, om behandlingen av personuppgifter är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Syftet med lagarna

Regeringen föreslår att i lagarna ska anges att syftet med lagarna är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst och i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet.

Författningsstruktur

Regeringen föreslår att de nya lagarna så långt det är möjligt och lämpligt ska följa strukturen i personuppgiftslagen samt vara likartade.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter

Förhållandet till offentlighetsprincipen

Regeringen föreslår att bestämmelserna i lagarna inte ska tillämpas i den utsträckning det inskränker Försvarmaktens och Försvarets radioanstalts skyldighet enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att lämna ut uppgifter.

Definitioner

Regeringen föreslår att lagarna ska innehålla definitioner av begreppen behandling av personuppgifter, blockering av personuppgifter, mottagare, personuppgifter, personuppgiftsbiträde, personuppgiftsombud, den registrerade, tredje man och uppgiftssamling. Definitionerna ska i allt väsentligt överensstämma med dem som används i personuppgiftslagen (1998:204).

Personuppgiftsansvar

Regeringen föreslår att Försvarmakten respektive Försvarets radioanstalt ska vara personuppgiftsansvarig för den behandling som myndigheten utför.

Grundläggande krav på behandling av personuppgifter

Regeringen föreslår att Försvarmakten respektive Försvarets radioanstalt ska se till att

- personuppgifter behandlas bara om det är lagligt,
- personuppgifter alltid behandlas på ett korrekt sätt och i enlighet med god sed,
- personuppgifter samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål,
- personuppgifter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in,
- de personuppgifter som behandlas är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen,
- inte fler personuppgifter behandlas än som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen,
- de personuppgifter som behandlas är riktiga och, om det är nödvändigt, aktuella, och
- alla rimliga åtgärder vidtas för att rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som är felaktiga eller ofullständiga med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

Särskilda bestämmelser för samlingar med uppgifter

Samlingar med uppgifter

Regeringen föreslår att inom Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet får, under de förutsättningar som anges i denna lag, personuppgifter behandlas i uppgiftssamlingar. Regeringen meddelar föreskrifter eller beslut i enskilda fall om vilka uppgiftssamlingar som får finnas.

Uppgifter som får behandlas

Regeringen föreslår att i lagarna ska upplysas om att regeringen meddelar närmare föreskrifter eller beslut om vilka uppgifter som får behandlas i Försvarmaktens och Försvarets radioanstalts uppgiftssamlingar.

När behandling av personuppgifter är tillåten

Regeringen föreslår att personuppgifter får behandlas i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet om det är nödvändigt för att bedriva den verksamhet som anges i lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet.

Uppgifter om en person får endast behandlas om personen har anknytning till en preciserad inriktning för försvarsunderrättelseverksamheten och behandlingen är nödvändig för att fullfölja den inriktningen.

Vidare får personuppgifter behandlas i den militära säkerhetstjänstens verksamhet med att upptäcka, förebygga och avvärja säkerhetshotande verksamhet som riktas mot Försvarsmakten och dess säkerhetsintressen, om det är nödvändigt för att

- klarlägga verksamhet som innefattar hot mot rikets säkerhet eller
- vidta åtgärder som hindrar eller försvårar säkerhetshotande verksamhet.

Regeringen föreslår att personuppgifter får behandlas i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelseverksamhet om det är nödvändigt för att bedriva den verksamhet som anges i lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet.

Uppgifter om en person får endast behandlas om personen har anknytning till en preciserad inriktning för försvarsunderrättelseverksamheten och behandlingen är nödvändig för att fullfölja den inriktningen.

Personuppgifter får vidare behandlas av myndigheten om det är nödvändigt för att

- följa förändringen av signalmiljön i omvärlden, den tekniska utvecklingen och signalskyddet, och
- fortlöpande utveckla den teknik och metodik som behövs för att bedriva verksamheten.

Personuppgifter får därutöver behandlas av Försvarets radioanstalt om det är nödvändigt för att biträda andra myndigheter vid värdering, utveckling, anskaffning och drift av signalspaningssystem. Oavsett vad som föreskrivs i lagen om behandling av uppgifter för annat ändamål än det för vilka uppgifterna samlats in och utlämnande av uppgifter, får sådana personuppgifter inte användas för andra ändamål eller lämnas ut i annat fall än när det följer av offentlighetsprincipen.

Personuppgifter som får behandlas inom den militära säkerhetstjänsten

Grunder för behandling i den militära säkerhetstjänsten av uppgifter om en person

Regeringen föreslår att uppgifter om en person får behandlas i den militära säkerhetstjänsten för de ändamål som anges ovan om

- uppgifterna ger grundad anledning att anta att personen har utövat eller kan komma att utöva verksamhet som innefattar brott som kan hota rikets säkerhet eller terroristbrott enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller motsvarande brottslighet enligt tidigare lagstiftning,

- uppgifterna ger grundad anledning att anta att personen har utövat eller kan komma att utöva underrättelseverksamhet riktad mot Försvarsmakten och dess säkerhetsintressen,
- uppgifterna ger grundad anledning att anta att personen utövar annan säkerhetshotande verksamhet än som avses i 1 och som innefattar brott eller åsidosättande av åligganden i anställning hos Försvarsmakten, och det finns särskilda skäl till att uppgiften ska behandlas,
- personen har lämnat uppgifter om säkerhetshotande verksamhet och personuppgifterna är nödvändiga för att bedöma personens trovärdighet eller
- uppgifterna avser information som har framkommit i samband med att en person har genomgått säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627).

Uppgifter om en person ska föras med upplysning om på vilken av de i första stycket angivna grunderna uppgiften behandlas. Om behandlingen av en personuppgift föranleds av annat än antagande om att personen har utövat eller kommer att utöva brottslig verksamhet ska det särskilt anges att personen inte är misstänkt för brottslig verksamhet, om det inte på annat sätt klart framgår att sådan misstanke inte finns. Uppgifter om en person som inte heller kan antas ha utövat eller komma att utöva annan säkerhetshotande verksamhet ska föras med en särskild upplysning om detta, om det inte på annat sätt klart framgår att sådant antagande inte finns.

Uppgifter om en person som avses i punkterna 1–3 ska föras med en upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak.

Signalkontrollverksamhet

Regeringen föreslår att personuppgifter som ingår i eller har uppkommit i samband med användning av totalförsvarets telekommunikations- och informationssystem får behandlas i den militära säkerhetstjänsten för att förhindra obehörig insyn i och påverkan av dessa system. Det gäller även känsliga personuppgifter och personnummer. Behandling som särskilt syftar till att identifiera en person får dock endast utföras om det finns grundad anledning att anta att det beträffande personen föreligger sådant antagande om att personen har utövat eller kommer att utöva säkerhetshotande verksamhet som beskrivits ovan.

Försvarsmakten ska föra en förteckning över de behandlingar som särskilt syftar till att identifiera en person och de uppgifter som utgjort anledningen till behandlingen.

Behandling av känsliga personuppgifter

Regeringen föreslår att uppgifter om en persons ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv får behandlas endast såsom komplement till personuppgifter som behandlas på annan grund. Detta förutsätter att behand-

lingen är absolut nödvändig med hänsyn till syftet med behandlingen. Uppgifter som beskriver en persons utseende ska alltid utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet.

Vid sökning ska sådana känsliga personuppgifter få användas som sökbegrepp endast om det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen.

Behandling av personnummer

Regeringen föreslår att uppgifter om personnummer eller samordningsnummer får behandlas bara när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl.

Behandling av personuppgifter i vissa fall

Regeringen föreslår att Försvarets radioanstalts behandling som innebär inhämtning av uppgifter genom signalspaning, lagring av uppgifter som sker omedelbart därefter och bearbetning i form av kryptoforcering och språklig översättning inte ska anses som oförenlig med bestämmelserna om grundläggande krav, ändamål samt behandling av känsliga personuppgifter och personnummer.

Utlämnande av uppgifter

Utlämnande av personuppgifter på medium för automatiserad behandling

Regeringen föreslår att endast enstaka personuppgifter får lämnas ut på medium för automatiserad behandling, om inte regeringen har meddelat föreskrifter eller i ett enskilt fall beslutat om att uppgifter får lämnas ut på sådant medium även i andra fall.

Direktåtkomst

Regeringens förslag innebär att regeringen meddelar föreskrifter om vilka myndigheter som får ha direktåtkomst till uppgiftssamlingar.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddelar också de ytterligare föreskrifter eller beslut i enskilda fall om omfattningen av direktåtkomsten som behövs.

Överföring av personuppgifter till andra länder

Regeringen föreslår att Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt får föra över personuppgifter till andra länder eller mellanfolkliga organisationer om sekretess inte hindrar det. Som en ytterligare förutsättning gäller att överföringen av uppgifter är nödvändig för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter inom ramen för det internationella försvarsunderrättelse- och säkerhetssamarbetet. Begränsningarna ska gälla om inte reger-

ingen har meddelat föreskrifter eller i ett enskilt fall beslutat om att överföring får ske även i andra fall då det är nödvändigt för verksamheten vid Försvarmakten eller Försvarets radioanstalt.

Enskildas rättigheter

Information till den enskilde

Information ska lämnas självmant

Regeringen föreslår att när uppgifter om en person samlas in i den militära säkerhetstjänsten från personen själv ska Försvarmakten i samband därmed lämna personen information om behandlingen av uppgifterna. Informationen ska omfatta bl.a. uppgift om ändamålen med behandlingen och all övrig information som behövs för att den om vilken uppgifter behandlas ska kunna ta till vara sina rättigheter i samband med behandlingen. Informationen behöver inte lämnas om sådant som personen redan känner till.

Information ska lämnas efter ansökan

Regeringen föreslår att Försvarmakten och Försvarets radioanstalt är skyldiga att till var och en som ansöker om det en gång per kalenderår gratis lämna besked om personuppgifter som rör den sökande behandlas eller inte. Om sådana uppgifter behandlas ska skriftlig information lämnas också om bl.a. vilka uppgifter som behandlas och ändamålen med behandlingen.

Information ska lämnas inom en månad från det att ansökan gjordes. Om det finns särskilda skäl för det, får information dock lämnas senast fyra månader efter det att ansökan gjordes.

Information behöver inte lämnas om personuppgifter i löpande text som inte fått sin slutliga utformning när ansökan gjordes eller som utgör minnesanteckning eller liknade. Detta gäller dock inte om uppgifterna har lämnats ut till tredje man eller, när det gäller löpande text som inte fått sin slutliga utformning, om uppgifterna har behandlats under längre tid än ett år.

Undantag från informationsskyldigheten

Regeringen föreslår att undantag från informationsskyldigheten ska göras vid sekretess.

Rättelse

Regeringen föreslår att Försvarmakten och Försvarets radioanstalt på begäran av den registrerade snarast ska rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som inte har behandlats i enlighet med respektive lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Myndigheterna ska också underrätta tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut om åtgärden, om den registrerade begär det eller om mera betydande skada eller olägenhet för den registrerade skulle kunna undvikas genom en underrättelse. Någon sådan underrättelse behöver dock inte lämnas, om detta är omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats.

Skadestånd

Regeringen föreslår att staten ska ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med de föreslagna lagarna eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagarna har orsakat. Ersättningsskyldigheten ska i den utsträckning det är skäligt jämkas, om Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt visar att felet inte berodde på myndigheten.

Överklagande

Regeringen föreslår att Försvarsmaktens respektive Försvarets radioanstalts beslut om information som ska lämnas och om rättelse och underrättelse till tredje man får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Säkerheten vid behandling

Regeringen föreslår att ett personuppgiftsbiträde och den eller de personer som arbetar under bitrådets eller Försvarsmaktens respektive Försvarets radioanstalts ledning får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt.

Det ska finnas ett skriftligt avtal om personuppgiftsbitrådets behandling av personuppgifter för Försvarsmaktens respektive Försvarets radioanstalts räkning. I det avtalet ska det särskilt anges att personuppgiftsbiträdet får behandla personuppgifterna bara i enlighet med instruktioner från myndigheten och att personuppgiftsbiträdet är skyldigt att vidta vissa säkerhetsåtgärder.

Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt ska vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas. Åtgärderna ska åstadkomma en säkerhetsnivå som är lämplig med beaktande av bl.a. de tekniska möjligheter som finns och hur pass känsliga de behandlade personuppgifterna är.

När Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt anlitar ett personuppgiftsbiträde, ska myndigheten förvissa sig om att personuppgiftsbiträdet kan genomföra de säkerhetsåtgärder som måste vidtas och se till att personuppgiftsbiträdet verkligen vidtar åtgärderna.

Tillgången till personuppgifter ska alltid begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Personuppgiftsombud m.m.

Regeringen föreslår att Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt ska utse ett eller flera personuppgiftsombud och anmäla dessa till den tillsynsmyndighet som avses nedan. Även ett entledigande av ett personuppgiftsombud ska anmälas till tillsynsmyndigheten.

Personuppgiftsombudet ska ha till uppgift att självständigt se till att Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed samt påpeka eventuella brister för myndigheten. Om personuppgiftsombudet har anledning att misstänka att myndigheten bryter mot de bestämmelser som gäller för behandlingen och vidtas inte rättelse så snart det kan ske efter påpekande, ska personuppgiftsombudet anmäla förhållandet till tillsynsmyndigheten.

Personuppgiftsombudet ska föra en förteckning över de behandlingar som Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt genomför och som är helt eller delvis automatiserade. Personuppgiftsombudet ska hjälpa registrerade att få rättelse när det finns anledning att misstänka att behandlade personuppgifter är felaktiga eller ofullständiga.

Tillsyn m.m.

Former för tillsyn och särskild granskning till skydd för den personliga integriteten

Regeringen föreslår att den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över att den behandling av personuppgifter som sker inom Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet sker i enlighet med de föreslagna lagarna. I förordningar som ska anknyta till lagarna ska anges att Datainspektionen är sådan tillsynsmyndighet.

Tillsynsmyndighetens och det särskilda granskningsorganets befogenheter

Regeringen föreslår att tillsynsmyndigheten ska ha rätt att för sin tillsyn på begäran få

- tillgång till de personuppgifter som behandlas,
- upplysningar om och dokumentation av behandlingen av personuppgifter och säkerheten vid denna och
- tillträde till sådana lokaler som har anknytning till behandlingen av personuppgifter.

Om tillsynsmyndigheten konstaterar att personuppgifter behandlas eller kan komma att behandlas på ett olagligt sätt, ska myndigheten genom påpekanden eller liknande förfaranden försöka åstadkomma rättelse.

Tillsynsmyndigheten får hos länsrätten ansöka om att sådana personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt ska utplånas. Beslut om utplånande får inte meddelas om det är oskäligt.

Straff

Regeringen föreslår att den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet lämnar osanna uppgifter i information till den om vilken personuppgifter behandlas eller till tillsynsmyndigheten straffas med böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som i strid med bestämmelserna behandlar känsliga personuppgifter. Om brottet är grovt är straffet fängelse i högst två år. I ringa fall ska inte dömas till ansvar.

Bevarande och gallring

Regeringen föreslår att personuppgifter som behandlas automatiserat ska gallras så snart uppgifterna inte längre behövs för det ändamål för vilket de behandlas, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat föreskrifter eller i enskilt fall beslutat att gallring ska ske senast vid viss tidpunkt eller att uppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagen om behandling av uppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och den militära säkerhetstjänsten och lagen om behandling av uppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet ska träda i kraft den 1 juli 2007.

Bestämmelser i de nya lagarna om grundläggande krav på behandling av personuppgifter samt behandling av känsliga personuppgifter ska inte börja tillämpas förrän den 1 oktober 2007 i fråga om sådan manuell behandling av personuppgifter som påbörjats före den 24 oktober 1998 eller manuell behandling av personuppgifter som utförs för ett visst bestämt ändamål om manuell behandling för ändamålet påbörjats före den 24 oktober 1998.

Bestämmelsen om skadestånd ska tillämpas endast om den omständighet som yrkandet hänför sig till har inträffat efter det att lagen har trätt i kraft beträffande den aktuella behandlingen. I annat fall tillämpas äldre bestämmelser.

Samtidigt med att de nya lagarna träder i kraft bör enligt regeringen den förordning som i dag reglerar behandlingen av personuppgifter inom Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt upphöra att gälla.

Motionsyrkanden

Gunilla Wahlén m.fl. framhåller i kommittémotion 2006/07:Fö1 (v) att Vänsterpartiet anser att det är bra att frågan om personuppgiftsbehandling inom försvarsunderrättelsetjänsten regleras separat. Vänsterpartiet stöder även tanken bakom propositionen att anpassa försvarsunderrättelsetjänstens möjligheter att aktivt bedriva verksamhet på de förändrade villkor som den tekniska utvecklingen har medfört och att personuppgiftsbehandlingen rättsligt anpassas till detta. Vissa delar av förslaget bör dock förändras, förtydligas och i vissa fall tas bort.

Direktåtkomst till uppgiftssamlingar

Propositionen anför lagförslag som innebär att regeringen meddelar föreskrifter om vilka myndigheter som ska åtnjuta direktåtkomst till uppgiftssamlingar hos Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt. Vänsterpartiet avstyrker detta och menar att beslut om detta ska tas av riksdagen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 1*).

Skiljelinje mellan militär och civil underrättelsetjänst

En viktig aspekt i underrättelsesammanhang är den problematik som föreligger då civila och militära underrättelsetjänster överlappar varandra när det gäller såväl befogenheter som aktiviteter. Därför är det betydelsefullt att skiljelinjerna mellan den militära och den civila underrättelseverksamheten blir tydliga. I lagförslaget anges att personuppgiftsbehandling får ske av Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt vid misstankar om terroristbrott.

Förslaget innebär således att försvarsmyndigheter ska lagra personuppgifter för polisiär verksamhet. Vänsterpartiet avstyrker detta förslag. Underrättelseinformation och uppgiftsbehandling för polisiär verksamhet ska endast ske under ledning och styrning av polisen med tillämpning av det regelverk som gäller för de rättsvårdande myndigheterna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 2*).

Behandling av känsliga personuppgifter

Propositionens lagförslag föreskriver särskild hantering av känsliga personuppgifter. Vänsterpartiet anser att detta är betydelsefullt. Förslaget anför att uppgifter som beskriver en persons utseende alltid ska utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet. Vänsterpartiet anser att även beskrivning av en persons egenskaper ska utformas på samma sätt. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 3*).

Uppgiftsutlämning till utlandet

I propositionen föreslås att personuppgifter ska få föras över till andra länder eller mellanfolkliga organisationer utan att det införs en tillräcklig reglering för beaktande även av den enskildes rättssäkerhets- och integri-

tetsintressen. Det bör därför i lagen införas som förutsättning för överföring av personuppgifter att det finns en adekvat skyddsnivå för personuppgifter i det aktuella landet eller den mellanfolkliga organisationen.

Ett utlandssamarbete som innefattar utlämnande av personuppgifter bör föregås av ett skriftligt tillstånd av regeringen. Tillstånd bör inte krävas före varje enskilt beslut om överföring av personuppgifter.

Regeringens rätt att meddela föreskrifter om överföring av personuppgifter till andra länder eller mellanfolkliga organisationer eller att besluta om sådan överföring i ett enskilt fall utan hänsyn till gällande sekretess bör endast få ske om det är nödvändigt för insatsstyrkornas säkerhet i samband med att Sverige deltar i internationella konfliktförebyggande insatser eller krishanteringsinsatser. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 4*).

Preskriptionstid

Enligt regeringens förslag ska staten ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med de föreslagna lagarna eller föreskrifter som har meddelats med stöd av vad lagarna har orsakat. Ersättningsskyldigheten ska i den utsträckning det är skäligt jämkas om Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt visar att felet inte berodde på myndigheten.

När det gäller preskriptionstiden för rätten till skadestånd bör den emellertid utformas på ett annorlunda sätt. Med nuvarande regler räknas preskriptionstiden från tidpunkten då den skadebringande handlingen utfördes. Detta har lett till att ett antal människor inte haft rätt till skadestånd eftersom de av olika anledningar fått reda på informationen då preskriptionstiden gått ut. Skadeståndsanmälningar har då varit verkningslösa.

Vänsterpartiet anser därför att preskriptionstiden för rätten till skadestånd ska räknas från den tidpunkt då den skadelidande får kännedom om den skadebringande handlingen och inte från tidpunkten då den skadebringande handlingen företogs. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 5*).

Utplånande av olagligt behandlade uppgifter

I den del av lagförslaget som behandlar tillsynsmyndigheten anförts att beslut om utplånande inte får meddelas om det är oskäligt. Vänsterpartiet motsätter sig detta. De beslut som länsrätten tagit om utplånning av personuppgifter som behandlats olagligt ska gälla. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 6*).

Tillsynsmyndigheten

Regeringen föreslår i propositionen utse den myndighet som ska utöva tillsyn över Försvarsmaktens och Försvarets radioanstalts behandling av personuppgifter. Vänsterpartiet anser att denna myndighet ska upprätta en

årlig redovisning med utvärdering till riksdagen vad avser omfattning och innehåll i förhållande till i lagarna angivna ändamål. Särskilt betydelsefullt är redovisning av uppgifter som lämnats till utlandet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 7*).

Utskottets ställningstagande

Regeringen lämnar i *proposition 2006/07:46* förslag till en ny lag om behandling av personuppgifter i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt en ny lag om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet.

Bestämmelser om försvarsunderrättelseverksamhetens bedrivande finns i *lagen (2000:130) och förordningen (2000:131) om försvarsunderrättelseverksamhet*. Av lagen framgår bl.a. att försvarsunderrättelseverksamhet ska bedrivas för att kartlägga yttre militära hot mot landet och till stöd för svensk utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik samt att medverka i svenskt deltagande i internationellt säkerhetssamarbete. Bestämmelser som omfattar den militära säkerhetstjänsten finns i säkerhetsskyddslagen (1996:627) och säkerhetsskyddsförordningen (1996:633).

Regeringens förslag grundar sig på ett omfattande utredningsarbete. Regeringen tillsatte i mars 2002 *Underrättelsedatautredningen* med uppgift att göra en översyn inom de ovan nämnda områdena. Utredningen överlämnade i mars 2003 betänkandet *Försvarets underrättelseverksamhet och säkerhetstjänst – Integritet–effektivitet* (SOU 2003:34). Därefter har *Försvarsdepartementet* utarbetat promemorian *Personuppgiftsbehandling hos Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt* (Ds 2005:50). Regeringen har också som ett led i beredningen av lagförslagen inhämtat yttrande från Lagrådet.

För närvarande finns motsvarande bestämmelser om personuppgiftsbehandling i förordningen (2001:703) om viss behandling av personuppgifter inom Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt. *Utskottet* delar helt regeringens uppfattning att en lagreglering ger ett starkare skydd för den enskildes integritet och att således de grundläggande principerna för behandlingen ska slås fast i lag och inte endast i förordning. Utskottet tillstyrker också att de delar av personuppgiftslagen (1998:204) som är tillämpliga inarbetas i den nya lagen. På så sätt undviks att bestämmelser finns i olika lagar, och lagregleringen blir därmed enklare att överblicka för dem som ska tillämpa reglerna.

Regeringen lämnar lagförslag om

- allmänna utgångspunkter
- bestämmelser om behandling av personuppgifter
- utlämnande av uppgifter
- enskildas rättigheter

- säkerhet vid behandlingen
- personuppgiftsombud
- tillsyn
- bevarande och gallring
- bestämmelser i personuppgiftslagen som inte upprepas
- ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

Utskottet anser att regeringens förslag är väl underbyggda och tillstyrker därför de förslag som regeringen lämnat inom områdena allmänna utgångspunkter (särskild författningsreglering, lagarnas förhållande till personuppgiftslagen, lagarnas allmänna tillämpningsområde, syftet med lagarna, författningsstruktur), bestämmelser om behandling av personuppgifter (förhållandet till offentlighetsprincipen, definitioner, personuppgiftsansvar, grundläggande krav på behandling av personuppgifter, särskilda bestämmelser för uppgiftssamlingar, när behandling av personuppgifter är tillåten, personuppgifter som får behandlas inom den militära säkerhetstjänsten, behandling av känsliga personuppgifter, behandling av personnummer, behandling av personuppgifter i vissa fall), utlämnande av uppgifter (utlämnande av personuppgifter på medium för automatiserad behandling, direktåtkomst, överföring av personuppgifter till andra länder), enskildas rättigheter (information till den enskilde, rättelse, skadestånd, överklagande), säkerhet vid behandlingen, personuppgiftsombud, tillsyn (former för tillsyn och särskild granskning till skydd för den personliga integriteten, tillsynsmyndighetens befogenheter, straff), bevarande och gallring, bestämmelser i personuppgiftslagen som inte upprepas samt ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

I *kommittémotion 2006/07:Fö1 (v)* av Gunilla Wahlén m.fl. lämnas förslag till vissa ändringar i lagförslagen.

Motionärerna anser att riksdagen bör fatta beslut om vilka myndigheter som ska ha direktåtkomst till uppgifter inom Försvarsmakten och Försvarrets radioanstalt (yrkande 1). *Utskottet* kan konstatera att regeringen i propositionen anför att verksamheten inom Försvarsmaktens militära underlättelse- och säkerhetstjänst samt Förswarets radioanstalt är av sådant slag att det inte är lämpligt att i lag detaljreglera vilka myndigheter som ska ha direktåtkomst. Däremot anser regeringen med hänsyn till behovet av insyn att regleringen av vilka som får ha direktåtkomst bör framgå av förordning. *Utskottet* har ingen annan uppfattning i denna fråga varför *yrkande 1 bör avslås*.

Motionärerna menar vidare att uppgiftsinsamling för polisiär verksamhet inte borde få ske (yrkande 2). *Utskottet* vill i detta sammanhang erinra om att enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) ska det vid verksamhet hos staten, kommunerna och landstingen finnas ett säkerhetsskydd mot terroristbrott. Det är sådant säkerhetsskydd som avses för den militära säkerhetstjänsten enligt regeringens lagförslag i 10 §. Denna verksamhet till skydd för Försvarsmakten är således inte någon polisiär verksamhet. *Utskottet* anser således att *yrkande 2 bör avslås*.

Motionärerna föreslår också att en persons egenskaper ska behandlas på samma sätt som en persons utseende (yrkande 3). *Utskottet* noterar att i propositionen anger regeringen att uppgifter om en persons ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv får behandlas endast som komplement till personuppgifter som behandlas på annan grund. Detta får ske bara om det är absolut nödvändigt för verksamheten. *Utskottet* ser inte nu skäl till att ytterligare reglera behandlingen av känsliga personuppgifter utöver vad som sker i propositionen varför *yrkande 3* avstyrks.

Vidare lämnar motionärerna förslag om hur uppgiftsutlämning till utlandet ska gå till (yrkande 4). *Utskottet* konstaterar att i propositionen framhåller regeringen att utlämnande av uppgifter till andra länder kan för Försvarsmakten och Försvarets radioanstalts del behöva ske inom ramen för det internationella försvarsunderrättelse- och säkerhetssamarbetet. Överföring av personuppgifter ska dock endast få ske om sekretess inte hindrar det och det är nödvändigt för att Försvarsmakten respektive Försvarets radioanstalt ska kunna fullgöra sina uppgifter. Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt ska redovisa utlandssamarbetet för Regeringskansliet och Försvarets underrättelsenämnd. Regeringen anser att dessa regler innebär att Försvarsmaktens och Försvarets radioanstalts möjligheter att bedriva samarbete med andra länder begränsas i tillräcklig grad. *Utskottet* delar regeringens uppfattning. *Yrkande 4* i motionen bör således avslås.

Motionärerna lämnar också förslag om preskriptionstidens början (yrkande 5). Regeringen framhåller i propositionen att preskriptionstiden i fråga om fordringar i allmänhet är som huvudregel 10 år från fordringens tillkomst, 2 § preskriptionslagen (1981:130). Preskriptionstiden avseende fordringar på skadestånd räknas normalt från den dag den skadegörande handlingen begås. Regeringen anser inte att några överväganden eller förslag som avviker från vad som gäller i dag enligt preskriptionslagen i denna del inte kan göras inom ramen för lagförslagen i propositionen. *Utskottet* har ingen erinran mot vad regeringen anför varför *yrkande 5* bör avslås.

Motionärerna lämnar också förslag om utplånande av personuppgifter (yrkande 6). Regeringen understryker i propositionen att inom personuppgiftslagens tillämpningsområde kan tillsynsmyndigheten beträffande personuppgifter som har behandlats olagligt ansöka hos länsrätten om att dessa ska utplånas, 47 § personuppgiftslagen. Beslut om utplånande får enligt paragrafen inte meddelas om det är oskäligt. Regeringen föreslår att tillsynsmyndigheten för att kunna bedriva en effektiv kontroll ska ha motsvarande befogenheter som enligt personuppgiftslagen vid sin tillsyn av personuppgiftsbehandlingen i Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst och Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet. *Utskottet* tillstyrker regeringens förslag i propositionen. *Yrkande 6* bör därför avslås.

Slutligen anser motionärerna att tillsynsmyndigheten ska upprätta en årlig redovisning till riksdagen (yrkande 7). *Utskottet* vill här framhålla att tillsynsmyndigheten är en myndighet som lyder under regeringen. Det vore ett avsteg från de principer som gäller för sådana myndigheter om den skulle lämna årliga redovisningar till riksdagen. *Utskottet* föreslår därför att *yrkande 7 avslås*.

Med anledning av det anförda föreslår *utskottet* att riksdagen *godkänner regeringens förslag* till lag om behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst samt lag om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet. Vidare föreslår *utskottet* att *motion 2006/07:Fö1* av Gunilla Wahlén m.fl. *yrkandena 1–7 avslås*.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Propositionens lagförslag, punkt 1 (v, mp)

av Gunilla Wahlén (v) och Peter Rådberg (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:46 i denna del och motion

2006/07:Fö1 av Gunilla Wahlén m.fl. (v) yrkandena 1, 2 och 4 samt avslår motion

2006/07:Fö1 av Gunilla Wahlén m.fl. (v) yrkandena 3, 6 och 7.

Ställningstagande

Vi anser att det är bra att frågan om personuppgiftsbehandling inom försvarsunderrättelsetjänsten regleras separat. Vi stöder även tanken bakom propositionen att anpassa försvarsunderrättelsetjänstens möjligheter att aktivt bedriva verksamhet på de förändrade villkor som den tekniska utvecklingen har medfört och att personuppgiftsbehandlingen rättsligt anpassas till detta. Vissa delar av förslaget bör dock förändras, förtydligas och i vissa fall tas bort.

Propositionen anför lagförslag som innebär att regeringen meddelar föreskrifter om vilka myndigheter som ska åtnjuta *direktåtkomst* till uppgiftssamlingar hos Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt. Vi avstyrker detta och menar att beslut om detta ska tas av riksdagen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 1*).

En viktig aspekt i underrättelsesammanhang är den problematik som föreligger då civila och militära underrättelsetjänster överlappar varandra när det gäller såväl befogenheter som aktiviteter. Därför är det betydelsefullt att skiljelinjerna mellan den militära och den civila underrättelseverksamheten blir tydliga. I lagförslaget anges att personuppgiftsbehandling får ske av Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt vid misstankar om terroristbrott.

Förslaget innebär således att försvarsmyndigheter ska lagra personuppgifter för *polisiär verksamhet*. Vi avstyrker detta förslag. Underrättelseinformation och uppgiftsbehandling för polisiär verksamhet ska endast ske

under ledning och styrning av polisen med tillämpning av det regelverk som gäller för de rättsvårdande myndigheterna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 2*).

I propositionen föreslås att personuppgifter ska få föras över till andra länder eller mellanfolkliga organisationer utan att det införs en tillräcklig reglering för beaktande även av den enskildes rättssäkerhets- och integritetsintressen. Det bör därför i lagen införas som förutsättning för överföring av personuppgifter att det finns en adekvat skyddsnivå för personuppgifter i det aktuella landet eller den mellanfolkliga organisationen.

Ett utlandssamarbete som innefattar utlämnande av personuppgifter bör föregås av ett skriftligt tillstånd av regeringen. Tillstånd bör inte krävas före varje enskilt beslut om överföring av personuppgifter.

Regeringens rätt att meddela föreskrifter om *överföring av personuppgifter till andra länder* eller mellanfolkliga organisationer eller att besluta om sådan överföring i ett enskilt fall utan hänsyn till gällande sekretess bör endast få ske om det är nödvändigt för insatsstyrkornas säkerhet i samband med att Sverige deltar i internationella konfliktförebyggande insatser eller krishanteringsinsatser. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 4*).

2. Preskriptionstiden, punkt 2 (v)

av Gunilla Wahlén (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:46 i denna del och motion

2006/07:Fö1 av Gunilla Wahlén m.fl. (v) yrkande 5.

Ställningstagande

Enligt regeringens förslag ska staten ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med de föreslagna lagarna eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagarna har orsakat. Ersättningsskyldigheten ska i den utsträckning det är skäligt jämkas om Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt visar att felet inte berodde på myndigheten. Vänsterpartiet ställer sig positivt till detta.

När det gäller *preskriptionstiden* för rätten till skadestånd bör den emellertid utformas på ett annorlunda sätt. Med nuvarande regler räknas preskriptionstiden från tidpunkten då den skadebringande handlingen utfördes.

Detta har lett till att ett antal människor inte haft rätt till skadestånd eftersom de av olika anledningar fått reda på informationen då preskriptionstiden gått ut. Skadeståndsanmälningar har då varit verkningslösa.

Vänsterpartiet anser därför att preskriptionstiden för rätten till skadestånd ska räknas från den tidpunkt då den skadelidande får kännedom om den skadebringande handlingen och inte från tidpunkten då den skadebringande handlingen företogs. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna (*yrkande 5*).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

*Proposition 2006/07:46 Personuppgiftsbehandling hos
Försvarmakten och Försvarets radioanstalt:*

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst, och
2. lag om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet.

Följdmotion

2006/07:Fö1 av Gunilla Wahlén m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om föreskrifter om myndigheters direktåtkomst till uppgiftssamlingar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om uppgiftsbehandling för polisiär verksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behandling av känsliga personuppgifter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om utlämnande av personuppgifter till andra länder eller mellanfolkliga organisationer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om preskriptionstidens början.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om utplånande av personuppgifter.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om upprättande av årlig redovisning till riksdagen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om behandling av personuppgifter i
Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet
och militära säkerhetstjänst

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser**Lagens tillämpningsområde m.m.**

1 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller inte vid sådan behandling av personuppgifter som anges i första stycket.

2 § Syftet med lagen är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst.

Förhållandet till offentlighetsprincipen

3 § Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte i den utsträckning det skulle inskränka Försvarmaktens skyldighet enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att lämna ut personuppgifter.

Definitioner

4 § I denna lag används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

<i>Beteckning</i>	<i>Betydelse</i>
<i>Behandling</i> <i>(av personuppgifter)</i>	Varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom översändande, spridning

eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring.

*Blockering
(av personuppgifter)*

En åtgärd som vidtas för att personuppgifterna skall vara förknippade med information om att de är spärrade och om anledningen till spärren och för att personuppgifterna inte skall lämnas ut till tredje man annat än med stöd av 2 kap. tryckfrihetsförordningen.

Mottagare

Den till vilken personuppgifter lämnas ut. När personuppgifter lämnas ut från Försvarsmakten för att en annan myndighet skall kunna utföra sådan tillsyn, kontroll eller revision som den är skyldig att sköta, anses dock inte den myndigheten som mottagare.

Personuppgifter

All slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

Personuppgiftsbiträde

Den som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.

Personuppgiftsombud

Den fysiska person som, efter förordnande av den personuppgiftsansvarige, självständigt skall se till att personuppgifter behandlas på ett korrekt och lagligt sätt.

Den registrerade

Den som en personuppgift avser.

Tredje man

Någon annan än den registrerade, den personuppgiftsansvarige, personuppgiftsombudet, personuppgiftsbiträdet och sådana personer som under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets direkta ansvar har befogenhet att behandla personuppgifter.

Uppgiftssamling

En samling med uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt.

Personuppgiftsansvar

5 § Försvarsmakten är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Grundläggande krav på behandling av personuppgifter

6 § Försvarsmakten skall se till att

1. personuppgifter behandlas bara om det är lagligt,

2. personuppgifter alltid behandlas på ett korrekt sätt och i enlighet med god sed,
3. personuppgifter samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål,
4. personuppgifter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in,
5. de personuppgifter som behandlas är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen,
6. inte fler personuppgifter behandlas än som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen,
7. de personuppgifter som behandlas är riktiga och, om det är nödvändigt, aktuella, och
8. alla rimliga åtgärder vidtas för att rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som är felaktiga eller ofullständiga med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

Uppgiftssamlingar

7 § I Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst får, under de förutsättningar som anges i denna lag, personuppgifter behandlas i uppgiftssamlingar.

Regeringen meddelar föreskrifter eller beslut i enskilda fall om vilka uppgiftssamlingar som får finnas och vilka uppgifter som får behandlas i respektive samling.

När behandling av personuppgifter är tillåten

Försvarsunderrättelseverksamhet

8 § Personuppgifter får behandlas i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet om det är nödvändigt för att bedriva den verksamhet som anges i lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet.

Uppgifter om en person får endast behandlas om personen har anknytning till en preciserad inriktning för försvarsunderrättelseverksamheten och behandlingen är nödvändig för att fullfölja den inriktningen.

Den militära säkerhetstjänsten

9 § Personuppgifter får behandlas i Försvarmaktens militära säkerhetstjänst för att upptäcka, förebygga och avvärja säkerhetshotande verksamhet som riktas mot Försvarmakten och dess säkerhetsintressen, om det är nödvändigt för att

1. klarlägga verksamhet som innefattar hot mot rikets säkerhet, eller
2. vidta åtgärder som hindrar eller försvårar säkerhetshotande verksamhet.

10 § Uppgifter om en person får behandlas för de ändamål som anges i 9 § endast om

1. uppgifterna ger grundad anledning att anta att personen har utövat eller kan komma att utöva verksamhet som innefattar brott som kan hota

rikets säkerhet eller terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller motsvarande brottslighet enligt tidigare lagstiftning,

2. uppgifterna ger grundad anledning att anta att personen har utövat eller kan komma att utöva underrättelseverksamhet riktad mot Försvarsmakten och dess säkerhetsintressen,

3. uppgifterna ger grundad anledning att anta att personen utövar annan säkerhetshotande verksamhet än som avses i 1 och som innefattar brott eller åsidosättande av åligganden i anställning hos Försvarsmakten, och det finns särskilda skäl till att uppgiften skall behandlas,

4. personen har lämnat uppgifter om säkerhetshotande verksamhet och personuppgifterna är nödvändiga för att bedöma personens trovärdighet, eller

5. uppgifterna avser information som har framkommit i samband med att en person har genomgått registerkontroll eller särskild personutredning enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627).

Uppgifter om en person skall föras med upplysning om på vilken av de i första stycket angivna grunderna uppgiften behandlas. Om behandlingen av en personuppgift föranleds av något annat än antagande om att personen har utövat eller kommer att utöva brottslig verksamhet skall det särskilt anges att personen inte är misstänkt för brottslig verksamhet, om det inte på annat sätt klart framgår att sådan misstanke inte finns. Uppgifter om en person som inte heller kan antas ha utövat eller komma att utöva annan säkerhetshotande verksamhet skall föras med en särskild upplysning om detta, om det inte på annat sätt klart framgår att sådant antagande inte finns.

Uppgifter om en person som avses i första stycket 1–3 skall föras med en upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak.

11 § Trots vad som sägs i 10 § får personuppgifter som ingår i eller har uppkommit i samband med användning av totalförsvarets telekommunikations- och informationssystem behandlas för att förhindra obehörig insyn i och påverkan av dessa system. Det gäller även sådana uppgifter som avses i 12 och 13 §§. Behandling som särskilt syftar till att identifiera en person får dock endast utföras om bestämmelserna i 10 § första stycket 1, 2 eller 3 tillämpas.

Försvarsmakten skall föra en förteckning över de behandlingar som särskilt syftar till att identifiera en person och de uppgifter som utgjort anledningen till behandlingen.

Behandling av känsliga personuppgifter

12 § Personuppgifter får inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexuell liv.

Om uppgifter om en person behandlas på annan grund får de kompletteras med sådana uppgifter som avses i första stycket när det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen. Uppgifter som beskriver en per-

sons utseende skall alltid utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet.

Vid sökning får personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening eller som rör hälsa eller sexualliv användas som sökbegrepp endast om det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen.

Behandling av personnummer

13 § Uppgifter om personnummer eller samordningsnummer får behandlas bara när det är klart motiverat med hänsyn till

1. ändamålet med behandlingen,
2. vikten av en säker identifiering, eller
3. något annat beaktansvärt skäl.

Utlämnande av personuppgifter på medium för automatiserad behandling

14 § Endast enstaka personuppgifter får lämnas ut på medium för automatiserad behandling, om inte regeringen har meddelat föreskrifter eller i ett enskilt fall beslutat om att uppgifter får lämnas ut på sådant medium även i andra fall.

Direktåtkomst

15 § Regeringen meddelar föreskrifter om vilka myndigheter som får ha direktåtkomst till uppgiftssamlingar.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddelar ytterligare föreskrifter eller beslut i enskilda fall om omfattningen av direktåtkomsten.

Tillgången till personuppgifter

16 § Tillgången till personuppgifter skall alltid begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Överföring av personuppgifter till andra länder

17 § Personuppgifter som behandlas med stöd av denna lag får föras över till andra länder eller mellanfolkliga organisationer endast om sekretess inte hindrar det och det är nödvändigt för att Försvarsmakten skall kunna fullgöra sina uppgifter inom ramen för det internationella försvarsunder rättelse- och säkerhetssamarbetet, om inte regeringen har meddelat föreskrifter eller i ett enskilt fall beslutat om att överföring får ske även i andra fall då det är nödvändigt för verksamheten vid Försvarsmakten.

2 kap. Information till den enskilde, rättelse och skadestånd

Information till den enskilde

Information skall lämnas självmant

1 § Om uppgifter om en person samlas in i den militära säkerhetstjänsten från personen själv skall Försvarsmakten i samband därmed självmant lämna den registrerade information om behandlingen av uppgifterna. Informationen skall omfatta

1. uppgift om att det är Försvarsmakten som är personuppgiftsansvarig för behandlingen,
2. uppgift om ändamålen med behandlingen, och
3. all övrig information som behövs för att den registrerade skall kunna ta till vara sina rättigheter i samband med behandlingen, såsom information om mottagarna av uppgifterna, skyldighet att lämna uppgifter och rätten att ansöka om information och få rättelse.

Information enligt första stycket behöver inte lämnas om sådant som den registrerade redan känner till.

Information skall lämnas efter ansökan

2 § Försvarsmakten är skyldig att till var och en som ansöker om det en gång per kalenderår gratis lämna besked om huruvida personuppgifter som rör den sökande behandlas eller ej. Behandlas sådana uppgifter skall skriftlig information lämnas också om

1. vilka uppgifter om den sökande som behandlas,
2. varifrån dessa uppgifter har hämtats,
3. ändamålen med behandlingen, och
4. till vilka mottagare eller kategorier av mottagare som uppgifterna lämnas ut.

En ansökan enligt första stycket skall göras skriftligen hos Försvarsmakten och vara undertecknad av den sökande själv. Information enligt första stycket skall lämnas inom en månad från det att ansökan gjordes. Om det finns särskilda skäl för det, får information dock lämnas senast fyra månader efter det att ansökan gjordes.

3 § Information enligt 2 § behöver inte lämnas om personuppgifter i löpande text som inte fått sin slutliga utformning när ansökan gjordes eller som utgör minnesanteckning eller liknande. Detta gäller dock inte om uppgifterna har lämnats ut till tredje man eller, när det gäller löpande text som inte fått sin slutliga utformning, om uppgifterna har behandlats under längre tid än ett år.

Undantag från informationsskyldigheten vid sekretess

4 § Bestämmelserna i 1 och 2 §§ gäller inte i den utsträckning sekretess hindrar att uppgifterna lämnas ut till den registrerade.

Rättelse

5 § Försvarsmakten är skyldig att på begäran av den registrerade snarast rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som inte har behandlats i enlighet med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Försvarsmakten skall också underrätta tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut om åtgärden, om den registrerade begär det eller om mera betydande skada eller olägenhet för den registrerade skulle kunna undvikas genom en underrättelse. Någon sådan underrättelse behöver dock inte lämnas, om detta är omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats.

Skadestånd

6 § Staten skall ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen har orsakat.

Ersättningsskyldigheten kan i den utsträckning det är skäligt jämkas, om Försvarsmakten visar att felet inte berodde på myndigheten.

3 kap. Säkerheten vid behandling

1 § Ett personuppgiftsbiträde och den eller de personer som arbetar under bitrådets eller Försvarsmaktens ledning får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från Försvarsmakten.

Det skall finnas ett skriftligt avtal om personuppgiftsbitrådets behandling av personuppgifter för Försvarsmaktens räkning. I det avtalet skall det särskilt anges att personuppgiftsbiträdet får behandla personuppgifterna bara i enlighet med instruktioner från Försvarsmakten och att personuppgiftsbiträdet är skyldigt att vidta de åtgärder som avses i 2 § första stycket.

I fråga om sekretess och tystnadsplikt i det allmännas verksamhet tillämpas bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100) i stället för vad som sägs i första stycket.

2 § Försvarsmakten skall vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas. Åtgärderna skall åstadkomma en säkerhetsnivå som är lämplig med beaktande av

1. de tekniska möjligheter som finns,
2. vad det skulle kosta att genomföra åtgärderna,
3. de särskilda risker som finns med behandlingen av personuppgifterna, och
4. hur pass känsliga de behandlade personuppgifterna är.

När Försvarsmakten anlitat ett personuppgiftsbiträde, skall Försvarsmakten förvissa sig om att personuppgiftsbiträdet kan genomföra de säkerhetsåtgärder som måste vidtas och se till att personuppgiftsbiträdet verkligen vidtar åtgärderna.

4 kap. Personuppgiftsombud

1 § Försvarsmakten skall utse ett eller flera personuppgiftsombud och anmäla dessa till den tillsynsmyndighet som avses i 5 kap. Även ett entledigande av ett personuppgiftsombud skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

2 § Personuppgiftsombudet skall ha till uppgift att självständigt se till att Försvarsmakten behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed samt påpeka eventuella brister för myndigheten.

Har personuppgiftsombudet anledning att misstänka att Försvarsmakten bryter mot de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter och vidtas inte rättelse så snart det kan ske efter påpekande, skall personuppgiftsombudet anmäla förhållandet till tillsynsmyndigheten.

Personuppgiftsombudet skall även i övrigt samråda med tillsynsmyndigheten vid tveksamhet om hur de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter skall tillämpas.

3 § Personuppgiftsombudet skall över de behandlingar som Försvarsmakten genomför och som är helt eller delvis automatiserade föra en förteckning som avser försvarsunderrättelseverksamheten och en förteckning som avser den militära säkerhetstjänsten.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddelar föreskrifter om vad förteckningen skall innehålla.

4 § Personuppgiftsombudet skall hjälpa registrerade att få rättelse när det finns anledning att misstänka att behandlade personuppgifter är felaktiga eller ofullständiga.

5 kap. Tillsynsmyndigheten

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer skall utöva tillsyn över Försvarsmaktens behandling av personuppgifter enligt denna lag.

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att för sin tillsyn på begäran få

1. tillgång till de personuppgifter som behandlas,
2. upplysningar om och dokumentation av behandlingen av personuppgifter och säkerheten vid denna, och
3. tillträde till sådana lokaler som har anknytning till behandlingen av personuppgifter.

3 § Om tillsynsmyndigheten konstaterar att personuppgifter behandlas eller kan komma att behandlas på ett olagligt sätt, skall myndigheten genom påpekanden eller liknande förfaranden försöka åstadkomma rättelse.

4 § Tillsynsmyndigheten får hos länsrätten i det län där tillsynsmyndigheten är belägen ansöka om att sådana personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt skall utplånas.

Beslut om utplånande får inte meddelas om det är oskäligt.

6 kap. Övriga bestämmelser

Gallring

1 § Personuppgifter som behandlas automatiserat skall gallras så snart uppgifterna inte längre behövs för det ändamål för vilket de behandlas, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat föreskrifter eller i enskilt fall beslutat att gallring skall ske senast vid viss tidpunkt eller att uppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Straff

2 § Till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst två år döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1. lämnar osann uppgift i sådan information till registrerade som föreskrivs i 2 kap., i anmälan till tillsynsmyndigheten enligt 4 kap. 1 § eller till tillsynsmyndigheten när myndigheten begär information enligt 5 kap. 2 §, eller

2. behandlar personuppgifter i strid med 1 kap. 12 §.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Överklagande

3 § Försvarsmaktens beslut om information som skall lämnas enligt 2 kap. 1 och 2 §§ och om rättelse och underrättelse till tredje man enligt 2 kap. 5 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2. Bestämmelserna i 1 kap. 6 § om grundläggande krav på behandling av personuppgifter och i 1 kap. 12 § om behandling av känsliga personuppgifter skall inte börja tillämpas förrän den 1 oktober 2007 i fråga om sådan manuell behandling av personuppgifter som påbörjats före den 24 oktober 1998 eller manuell behandling som utförs för ett visst bestämt ändamål om manuell behandling för ändamålet påbörjats före den 24 oktober 1998.

3. Bestämmelserna i 2 kap. 6 § om skadestånd skall tillämpas endast om den omständighet som yrkandet hänför sig till har inträffat efter det att lagen har trätt i kraft beträffande den aktuella behandlingen. I annat fall tillämpas äldre bestämmelser.

2 Förslag till lag om behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

Lagens tillämpningsområde m.m.

1 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller inte vid sådan behandling av personuppgifter som anges i första stycket.

2 § Syftet med lagen är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet.

Förhållandet till offentlighetsprincipen

3 § Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte i den utsträckning det skulle inskränka Försvarets radioanstalts skyldighet enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att lämna ut personuppgifter.

Definitioner

4 § I denna lag används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

<i>Beteckning</i>	<i>Betydelse</i>
<i>Behandling</i> (av personuppgifter)	Varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring.
<i>Blockering</i> (av personuppgifter)	En åtgärd som vidtas för att personuppgifterna skall vara förknippade med information om att

de är spärrade och om anledningen till spärren och för att personuppgifterna inte skall lämnas ut till tredje man annat än med stöd av 2 kap. tryckfrihetsförordningen.

<i>Mottagare</i>	Den till vilken personuppgifter lämnas ut. När personuppgifter lämnas ut från Försvarets radioanstalt för att en annan myndighet skall kunna utföra sådan tillsyn, kontroll eller revision som den är skyldig att sköta, anses dock inte den myndigheten som mottagare.
<i>Personuppgifter</i>	All slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.
<i>Personuppgiftsbiträde</i>	Den som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.
<i>Personuppgiftsombud</i>	Den fysiska person som, efter förordnande av den personuppgiftsansvarige, självständigt skall se till att personuppgifter behandlas på ett korrekt och lagligt sätt.
<i>Den registrerade</i>	Den som en personuppgift avser.
<i>Tredje man</i>	Någon annan än den registrerade, den personuppgiftsansvarige, personuppgiftsombudet, personuppgiftsbiträdet och sådana personer som under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets direkta ansvar har befogenhet att behandla personuppgifter.
<i>Uppgiftssamling</i>	En samling med uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt.

Personuppgiftsansvar

5 § Försvarets radioanstalt är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Grundläggande krav på behandling av personuppgifter

6 § Försvarets radioanstalt skall se till att

1. personuppgifter behandlas bara om det är lagligt,
2. personuppgifter alltid behandlas på ett korrekt sätt och i enlighet med god sed,
3. personuppgifter samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål,
4. personuppgifter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in,

5. de personuppgifter som behandlas är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen,

6. inte fler personuppgifter behandlas än som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen,

7. de personuppgifter som behandlas är riktiga och, om det är nödvändigt, aktuella, och

8. alla rimliga åtgärder vidtas för att rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som är felaktiga eller ofullständiga med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

Uppgiftssamlingar

7 § I Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelse- och utvecklingsverksamhet får, under de förutsättningar som anges i denna lag, personuppgifter behandlas i uppgiftssamlingar.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter eller beslut i enskilda fall om vilka uppgiftssamlingar som får finnas och vilka uppgifter som får behandlas i respektive samling.

När behandling av personuppgifter är tillåten

Försvarsunderrättelseverksamhet

8 § Personuppgifter får behandlas i Försvarets radioanstalts försvarsunderrättelseverksamhet om det är nödvändigt för att bedriva den verksamhet som anges i lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet.

Uppgifter om en person får endast behandlas om personen har anknytning till en preciserad inriktning för försvarsunderrättelseverksamheten och behandlingen är nödvändig för att fullfölja den inriktningen.

Utvecklingsverksamhet

9 § Personuppgifter får behandlas av Försvarets radioanstalt om det är nödvändigt för att

1. följa förändringar av signalmiljön i omvärlden, den tekniska utvecklingen och signalskyddet, och

2. fortlöpande utveckla den teknik och metodik som behövs för att bedriva verksamheten.

10 § Personuppgifter får behandlas av Försvarets radioanstalt om det är nödvändigt för att biträda andra myndigheter vid värdering, utveckling, anskaffning och drift av signalspaningssystem.

Oavsett vad som föreskrivs i denna lag om behandling av uppgifter för annat ändamål än det för vilka uppgifterna samlats in och utlämnande av uppgifter, får personuppgifter som behandlas med stöd av första stycket inte användas för andra ändamål eller lämnas ut i annat fall än som avses i 3 §.

Behandling av känsliga personuppgifter

11 § Personuppgifter får inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv.

Om uppgifter om en person behandlas på annan grund får de kompletteras med sådana uppgifter som avses i första stycket när det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen. Uppgifter som beskriver en persons utseende skall alltid utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet.

Vid sökning får personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening eller som rör hälsa eller sexualliv användas som sökbegrepp endast om det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen.

Behandling av personnummer

12 § Uppgifter om personnummer eller samordningsnummer får behandlas bara när det är klart motiverat med hänsyn till

1. ändamålet med behandlingen,
2. vikten av en säker identifiering, eller
3. något annat beaktansvärt skäl.

Behandling av personuppgifter i vissa fall

13 § Behandling som innebär inhämtning av uppgifter genom signalspaning, lagring av uppgifter som sker omedelbart därefter samt bearbetning av information i form av kryptoforcering och språklig översättning skall inte anses som oförenlig med bestämmelserna i 6 och 8–12 §§ i det skede av behandlingen då det ännu inte kunnat fastställas om informationen innehåller personuppgifter.

Utlämnande av personuppgifter på medium för automatiserad behandling

14 § Endast enstaka personuppgifter får lämnas ut på medium för automatiserad behandling, om inte regeringen har meddelat föreskrifter eller i ett enskilt fall beslutat om att uppgifter får lämnas ut på sådant medium även i andra fall.

Direktåtkomst

15 § Regeringen meddelar föreskrifter om vilka myndigheter som får ha direktåtkomst till uppgiftssamlingar.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddelar ytterligare föreskrifter eller beslut i enskilda fall om omfattningen av direktåtkomsten.

Tillgången till personuppgifter

16 § Tillgången till personuppgifter skall alltid begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Överföring av personuppgifter till andra länder

17 § Personuppgifter som behandlas med stöd av denna lag får föras över till andra länder eller mellanfolkliga organisationer endast om sekretess inte hindrar det och det är nödvändigt för att Försvarets radioanstalt skall kunna fullgöra sina uppgifter inom ramen för det internationella försvarsunderrättelse- och säkerhetssamarbetet, om inte regeringen har meddelat föreskrifter eller i ett enskilt fall beslutat om att överföring får ske även i andra fall då det är nödvändigt för verksamheten vid Försvarets radioanstalt.

2 kap. Information till den enskilde, rättelse och skadestånd

Information till den enskilde

Information skall lämnas efter ansökan

1 § Försvarets radioanstalt är skyldig att till var och en som ansöker om det en gång per kalenderår gratis lämna besked om huruvida personuppgifter som rör den sökande behandlas eller ej. Behandlas sådana uppgifter skall skriftlig information lämnas också om

1. vilka uppgifter om den sökande som behandlas,
2. varifrån dessa uppgifter har hämtats,
3. ändamålen med behandlingen, och
4. till vilka mottagare eller kategorier av mottagare som uppgifterna lämnas ut.

En ansökan enligt första stycket skall göras skriftligen hos Försvarets radioanstalt och vara undertecknad av den sökande själv. Information enligt första stycket skall lämnas inom en månad från det att ansökan gjordes. Om det finns särskilda skäl för det, får information dock lämnas senast fyra månader efter det att ansökan gjordes.

2 § Information enligt 1 § behöver inte lämnas om personuppgifter i löpande text som inte fått sin slutliga utformning när ansökan gjordes eller som utgör minnesanteckning eller liknande. Detta gäller dock inte om uppgifterna har lämnats ut till tredje man eller, när det gäller löpande text som inte fått sin slutliga utformning, om uppgifterna har behandlats under längre tid än ett år.

Undantag från informationsskyldigheten vid sekretess

3 § Bestämmelserna i 1 § gäller inte i den utsträckning sekretess hindrar att uppgifterna lämnas ut till den registrerade.

Rättelse

4 § Försvarets radioanstalt är skyldig att på begäran av den registrerade snarast rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som inte har behandlats i enlighet med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Försvarets radioanstalt skall också underrätta tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut om åtgärden, om den registrerade begär det eller om mera betydande skada eller olägenhet för den registrerade skulle kunna undvikas genom en underrättelse. Någon sådan underrättelse behöver dock inte lämnas, om detta är omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats.

Skadestånd

5 § Staten skall ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen har orsakat.

Ersättningsskyldigheten kan i den utsträckning det är skäligt jämkas, om Försvarets radioanstalt visar att felet inte berodde på myndigheten.

3 kap. Säkerheten vid behandling

1 § Ett personuppgiftsbiträde och den eller de personer som arbetar under bitrådets eller Försvarets radioanstalts ledning får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från Försvarets radioanstalt.

Det skall finnas ett skriftligt avtal om personuppgiftsbitrådets behandling av personuppgifter för Försvarets radioanstalts räkning. I det avtalet skall det särskilt anges att personuppgiftsbiträdet får behandla personuppgifterna bara i enlighet med instruktioner från Försvarets radioanstalt och att personuppgiftsbiträdet är skyldigt att vidta de åtgärder som avses i 2 § första stycket.

I fråga om sekretess och tystnadsplikt i det allmännas verksamhet tillämpas bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100) i stället för vad som sägs i första stycket.

2 § Försvarets radioanstalt skall vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas. Åtgärderna skall åstadkomma en säkerhetsnivå som är lämplig med beaktande av

1. de tekniska möjligheter som finns,
2. vad det skulle kosta att genomföra åtgärderna,
3. de särskilda risker som finns med behandlingen av personuppgifterna, och
4. hur pass känsliga de behandlade personuppgifterna är.

När Försvarets radioanstalt anlitar ett personuppgiftsbiträde, skall myndigheten förvissa sig om att personuppgiftsbiträdet kan genomföra de säkerhetsåtgärder som måste vidtas och se till att personuppgiftsbiträdet verkligen vidtar åtgärderna.

4 kap. Personuppgiftsombud

1 § Försvarets radioanstalt skall utse ett eller flera personuppgiftsombud och anmäla dessa till den tillsynsmyndighet som avses i 5 kap. Även ett entledigande av ett personuppgiftsombud skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

2 § Personuppgiftsombudet skall ha till uppgift att självständigt se till att Försvarets radioanstalt behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed samt påpeka eventuella brister för myndigheten.

Har personuppgiftsombudet anledning att misstänka att Försvarets radioanstalt bryter mot de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter och vidtas inte rättelse så snart det kan ske efter påpekande, skall personuppgiftsombudet anmäla förhållandet till tillsynsmyndigheten.

Personuppgiftsombudet skall även i övrigt samråda med tillsynsmyndigheten vid tveksamhet om hur de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter skall tillämpas.

3 § Personuppgiftsombudet skall föra en förteckning över de behandlingar som Försvarets radioanstalt genomför och som är helt eller delvis automatiserade.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddelar föreskrifter om vad förteckningen skall innehålla.

4 § Personuppgiftsombudet skall hjälpa registrerade att få rättelse när det finns anledning att misstänka att behandlade personuppgifter är felaktiga eller ofullständiga.

5 kap. Tillsynsmyndigheten

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer skall utöva tillsyn över Försvarets radioanstalts behandling av personuppgifter enligt denna lag.

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att för sin tillsyn på begäran få

1. tillgång till de personuppgifter som behandlas,
2. upplysningar om och dokumentation av behandlingen av personuppgifter och säkerheten vid denna, och
3. tillträde till sådana lokaler som har anknytning till behandlingen av personuppgifter.

3 § Om tillsynsmyndigheten konstaterar att personuppgifter behandlas eller kan komma att behandlas på ett olagligt sätt, skall myndigheten genom påpekanden eller liknande förfaranden försöka åstadkomma rättelse.

4 § Tillsynsmyndigheten får hos länsrätten i det län där tillsynsmyndigheten är belägen ansöka om att sådana personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt skall utplånas.

Beslut om utplånande får inte meddelas om det är oskäligt.

6 kap. Övriga bestämmelser

Gallring

1 § Personuppgifter som behandlas automatiserat skall gallras så snart uppgifterna inte längre behövs för det ändamål för vilket de behandlas, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat föreskrifter eller i enskilt fall beslutat att gallring skall ske senast vid viss tidpunkt eller att uppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Straff

2 § Till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst två år döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1. lämnar osann uppgift i sådan information till registrerade som föreskrivs i 2 kap., i anmälan till tillsynsmyndigheten enligt 4 kap. 1 § eller till tillsynsmyndigheten när myndigheten begär information enligt 5 kap. 2 §, eller

2. behandlar personuppgifter i strid med 1 kap. 11 §.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Överklagande

3 § Försvarets radioanstalts beslut om information som skall lämnas enligt 2 kap. 1 § och om rättelse och underrättelse till tredje man enligt 2 kap. 4 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2. Bestämmelserna i 1 kap. 6 § om grundläggande krav på behandling av personuppgifter och 1 kap. 11 § om behandling av känsliga personuppgifter skall inte börja tillämpas förrän den 1 oktober 2007 i fråga om sådan manuell behandling av personuppgifter som påbörjats före den 24 oktober 1998 eller manuell behandling som utförs för ett visst bestämt ändamål om manuell behandling för ändamålet påbörjats före den 24 oktober 1998.

3. Bestämmelserna i 2 kap. 5 § om skadestånd skall tillämpas endast om den omständighet som yrkandet hänförs till har inträffat efter det att lagen har trätt i kraft beträffande den aktuella behandlingen. I annat fall tillämpas äldre bestämmelser.